

Invitasjon til å delta i PolkaNorski-studien

Utvikling av språk og kunnskap om verden i polsk og norsk hos én- og flerspråklige barn Arbeidspakke 2: Språkforståelse

Vi inviterer foreldre til barn i alderen 17–18 måneder, og barna selv, til å delta i en studie om barns språkutvikling, nærmere bestemt utvikling av språkforståelse. Barna må bo i Norge og lære polsk som førstespråk. Studien utføres av Psykologisk fakultet ved Universitetet i Warszawa, i samarbeid med OsloMet – storbyuniversitetet (OsloMet) og MultiLing – senter for flerspråklighet, Universitetet i Oslo. Prosjektet er finansiert av EØS-midlene: Norway Grants (www.norwaygrants.org) via National Science Center, Polen (www.ncn.gov.pl) innenfor GRIEG-programmet. I dette brevet vil du få mer informasjon om formålet med studien og hva det innebærer for deg og ditt barn å delta i studien.

Hva studerer vi?

Vi bruker elektroencefalografi (EEG) for å studere den elektriske aktiviteten i hjernen mens barnet ditt lytter til ord og ser på bilder og video. Dette er en ikke-invaderende og helt trygg metode for å registrere hjerneaktivitet mens deltakeren lytter til talespråk. Det er ingen risiko forbundet med å delta i en EEG-studie. Barna vil se gjennomføre eksperimentene på både polsk og norsk.

Vi bruker også spørreskjemaer for å samle inn informasjon om ditt barns ordforråd på polsk og norsk og bruk av og eksponering for ulike språk.

Hvordan gjennomføres studien?

Studien gjennomføres i våre lokaler i Oslo (MultiLing, Universitetet i Oslo), som er tilpasset barn og foreldre. Deltakelsen vil bestå av to besøk: det første vil finne sted når barnet ditt er mellom 17–18 måneder gammelt og det andre når barnet ditt er ca. 24 måneder gammelt. I hvert besøk vil deltakelsen bestå av to eksperimenter og å fylle ut to spørreskjemaer på nett hjemme og ett i våre lokaler.

I den første delen av studien ønsker vi at du skal fylle ut spørreskjemaene på nett, som totalt sett kan ta opp til 60 minutter. Det første spørreskjemaet gjelder barnets utvikling, informasjon om familien din og om språkene barnet ditt hører og bruker til daglig. I det andre spørreskjemaet vil du bli presentert for en rekke ord og vi ønsker at du skal krysse av for de ordene du tror barnet ditt kan på enten polsk eller norsk. Hvis det er nødvendig, kan en annen person fylle ut skjemaet for barnets ordforråd på ett av språkene.

I den andre delen av studien vil vi invitere deg og barnet ditt til å komme til våre lokaler på Universitetet i Oslo. Den første eksperimentelle oppgaven består i å vise barnet ditt bilder av objekter på en skjerm mens de lytter til ord. I løpet av oppgaven registrerer vi hjerneaktiviteten til barnet ditt ved hjelp av EEG. Under eksperimentet kommer barnet til å ha på seg en EEG-hette (en lue det er festet elektroder i) som fylles med en spesiell gele, og det kan feste seg litt gele i håret. Det tar ca. 15 minutter å gjennomføre denne oppgaven, og vi legger til pauser dersom barnet ditt trenger det. Du vil være sammen med barnet ditt under eksperimentet. I den andre oppgaven skal barnet se på en pc-skjerm der det vil være bilde av ansiktet til en dame som forteller en historie. I løpet av denne oppgaven vil vi filme barnet for å senere kunne observere barnets øyebevegelser på skjermen. Denne oppgaven tar ca. to minutter. Vi stopper eksperimentene hvis barnet ditt er utilpass, sutrer eller gråter. Det blir tatt opp bilde og lyd av både deg og barnet under eksperimentene. Etter eksperimentene vil vi be deg om å fylle ut et veldig kort spørreskjema i laboratoriet, der vi vil spørre deg om språket/språkene barnet ditt har hatt i omgivelsene sine i løpet av livet.

Når barnet ditt er 24 måneder, ønsker vi at du skal fylle ut de samme spørreskjemaene på nytt, og du og barnet ditt blir invitert til å gjennomføre de samme eksperimentene en gang til i vårt laboratorium på Universitetet i Oslo.

Hvem kan delta?

Vi inviterer foreldre til barn i alderen 17–18 måneder, og barna selv. Barna må bo i Norge og lære polsk som førstespråk.

Hvorfor bør du delta i studien?

Studiene våre tillater oss å undersøke barns ordforståelse og å beskrive typisk hjerneaktivitet under lytting til ord hos barn.

Denne studien er ikke mulig å gjennomføre uten din innsats. Vi håper at det vil være lærerikt for deg å delta og at det vil gi deg en mulighet til å reflektere over ditt barns utvikling. Dere vil også motta en liten gave som takk for innsatsen

Hva skjer med informasjonen som samles inn i studien?

Dine personopplysninger vil kun bli brukt i tråd med beskrivelsen i dette brevet, og vi vil behandle dine personopplysninger konfidensielt og i tråd med databehandlingslovgivningen (the General Data Protection Regulation and Personal Data Act; GDPR). Vi vil erstatte ditt og/eller ditt barns navn med en kode og lagre kontaktinformasjonen separat fra de innsamlede dataene. Kontaktinformasjonen din vil bare bli brukt av oss dersom vi trenger å komme i kontakt med deg i løpet av studien, og den vil slettes når prosjektperioden er over, som etter planen er 31.12.2026.

Vi vil bare bruke dataene dine til formål som er spesifisert i dette brevet. Dataene vil bli presentert samlet, og det vil ikke være mulig å identifisere individuelle barn i publikasjoner fra studien. Etter at vi har anonymisert dataene i 2026, kommer de til å bli publisert i et elektronisk forskningsarkiv, for eksempel Wordbank (<http://wordbank.stanford.edu>) eller Open Science Framework (<http://osf.io>), slik at de kan brukes i fremtidige studier.

Kan du trekke deg fra studien?

Det er frivillig å delta, for både foreldre og barn. Hvis dere ikke vil delta, kan dere trekke dere fra studien når som helst ved å sende en e-post til en av kontaktpersonene nedenfor. Det gir ingen ulemper for dere eller barnet om dere trekker dere. Dere trenger ikke oppgi noen grunn. Hvis dere bestemmer dere for å trekke dere, vil vi slette all personinformasjon vi har om dere og barnet deres, og vi vil ikke kontakte dere flere ganger. Selv om du samtykker til at barnet ditt skal delta, har barnet når som helst rett til å gi uttrykk for at det ikke vil delta. Hvis det skjer, avslutter vi eksperimentet.

Hvor kan du se resultatene fra studien?

Resultatene fra studien vil bli formidlet gjennom konferansepresentasjoner og vitenskapelige artikler. Vi vil dele all informasjon om disse presentasjonene og artiklene på nettsiden vår: www.polkanorski.eu og gjennom kontoene våre i sosiale medier.

Hva gir oss rett til å behandle dine personopplysninger?

Vi behandler dine og ditt barns personopplysninger basert på ditt samtykke.

Basert på en avtale med OsloMet, har Personverntjenester (tidligere NSD - Norsk senter for forskningsdata AS) vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i henhold til databehandlingslovgivningen. I Polen har den etiske komiteen ved Psykologisk fakultet ved Universitetet i Warszawa vurdert og godkjent den planlagte forskningen i PolkaNorski-prosjektet, inkludert behandlingen av personopplysninger.

Hvor kan du få mer informasjon om studien?

Mer informasjon om prosjektet finner du på vår hjemmeside www.polkanorski.eu.

Hvis du har spørsmål om prosjektet, eller vil benytte deg av dine rettigheter, kontakt:

Ingeborg Sophie Ribu, PhD, forsker med ansvar for studien i Oslo, ininge@oslomet.no

Professor Nina Gram Garmann, prosjektleder ved OsloMet, nigrag@oslomet.no

Ewa Komorowska, PhD, prosjektkoordinator, ewa.komorowska@psych.uw.edu.pl

Anna Duszyk, PhD, forsker med ansvar for studien, a.duszyk@fuw.uw.edu.pl

Itziar Lozano, PhD, forsker med ansvar for studien, itziar.lozanosanchez@psych.uw.edu.pl

Professor Ewa Haman, prosjektleder ved UW, ewa.haman@psych.uw.edu.pl

Spørsmål om behandlingen av persondata kan stilles til:

Ingrid Jacobsen, personvernombud ved OsloMet: ingrid.jacobsen@oslomet.no.

Roger Markgraf-Bye, personvernombud ved Universitetet i Oslo: Roger Markgraf-Bye@admin.uio.no

Dominik Ferenc, personvernombud ved Universitetet i Warszawa: iod@adm.uw.edu.pl